

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 2. De Coadjutore temporali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

Ecclesiam, quas, & quos prædictus N. ratione talis dignitatis, vel Canonicius & præbendæ habet, & si præfens esset, haberet: ergo cum hæc, ut prærogativa Decani, ipsius Coadjutori competit, dummodo statutum, aut consuetudo vim legis habens non opponatur (sic enim prædicti Doctores sunt intelligendi) sicut in præfenti non opponitur. Ad Rubricam autem Missalis, in qua statuitur, quod Prælati seu Superior singulorum pedem lavet, respondet ex eod. Gonzalez, quod Coadjutor sit Prælati, seu Superior, quia, ut inquit Gonzalez *sup. n. 2. & 3.* Coadjutor est Prælati, & ut talis habet curam animarum, plenam, & liberam administrationem; probatque hoc pluribus Juris Canonici testimoniis, & addit n. 41. hoc procedere non solum in temporalibus, sed etiam in spiritualibus.

689 Limitat autem, dummodo Coadjutor Decani (seu cuiusvis alterius dignitatis) sit Sacerdos; sicut etiam de Decano statuitur à S. Congregatione, juxta dicta *sing. 41. n. 5.* Quia, ut rectè Gonzalez *sup. ait:* In Coadjutore requiritur eadem idoneitas, ac sufficientia, quæ requiritur in titulari: ad fruendum scilicet dignitatis suæ prærogativis. Et licet hæc fruitio, secundum se considerata sacerdotalem, imò nec sacrum Ordinem exigat, sicque à Monialibus exerceri videamus, & à fidelibus etiam Laicis fieri solitam in Ecclesiis testantur S. Augustinus *de Offic. Eccles. c. 12.* Albinus Falcus Magister Caroli Magni tit. de Coena Domini; si tamen fiat eo ritu, & solemnitate, quæ juxta Rubricas Missalis Romani fieri debet in Ecclesiis Cathedralibus, & in Collegiatis, Parochialibus, & Regularibus Virorum, necessum est, ut Sacerdos sit, qui eam exequatur; cum vestibus Sacerdotalibus, Ministrisque Diacono, & Sub-Diacono in ea utatur. Sed in his advertendum, quod sæpe diximus, num ea functio competat titulo *præbendæ*? an titulo *antiquitatis* solum, vel alio *personali*? si primum? affirmandum est pro Coadjutore; si secundum? negandum; nam in his non substituitur.

S. 2.

De Coadjutore temporali.

Qui enim constitutus est cum jure 690 successionis, perpetuus est. Circa temporalem porro, & perpetuam Coadjutoriam illud notandum est, quod neutra sit beneficium Ecclesiasticum, neutri enim conceditur jus in beneficio, sed tantum ejus regimen, & functio, quam præstare aliàs deberet Coadjutus; designatur enim solum ad supplendum impedimentum Coadjuti, ut notat Azor *p. 2. Instit. moral. l. 3. c. 2. q. 2.* Coadjutori porro temporali obliganda est congrua portio pro qualitate ministerii impenso, juxta *Trid. Sess. 21. de Reform. c. 6.* ibi: *Episcopi, tanquam Sedis Apostolica delegati Coadjutores eis deputare, partemque fructuum eisdem pro sufficienti victu assignare possint, quacunque appellatione, & exemptione remota;* quibus positis:

Quæstio 1. est, an Coadjutor *temporalis* gaudeat eodem jure absentia, quo Coadjutus? R. quod sic, quia hoc privilegium præbendariis conceditur propter continuum totius anni servitium, ut aliquantum, laboris remissione, temperetur; sic Gonzalez *de reg. Mens. gloss. 5. §. 9. n. 13. Navarr. Consil. 1. de Cleric. agror. n. 6.* Sed hoc intellige, dummodo proprietarius non assumat alios dies absentia; sed inter utrumque conveniat, ne plus temporis ambo tribuant absentia, quam Rectori talis beneficii, secluso Coadjutore, concessum sit; sic Gonzalez *cit. & Garcia p. 4. c. 5. n. 79.*

Quæstio altera est, an Coadjutor *temporalis* æque, ac Coadjutus, teneatur ad residentiam? ratio dubitandi videtur, quia residentia fundatur in eo, quod quis habeat beneficium Ecclesiasticum; at Coadjutor non habet beneficium Coadjuti; ergo vi hujus non teneatur residere; sed affirmandum est nihilominus; nam obligatio residendi fundatur non tantum in beneficio, secundum quod explicatius percipiendorum fructuum; sed etiam in officio, ac ejus exercitio; nam propter hoc datur beneficium, at exercitium Officii est penes Coadjutorem, sic

Qua-

Quaranta in Summa Bullar. V. *Residentia* §. *præter Summistas*, & alii, quos refert, & sequitur Barboſa *de offic. & poteſt. Episcopi* p. 3. *allegat.* 63. n. 8.

693 Quæſtio 3. eſt, an excommunicato Coadjuto inſervire poſſit Coadjutor, & lucrari fructus? videtur dicendum negativè; nam excommunicatus non eſt capax, recipere fructus beneficii ex c. *paſtoralis*. 53. §. *Verum de appellation.* etiam ſi ſerviat per alium; nam quod alicui non licet ſuo, nec licet alieno nomine: dicendum tamen, Coadjutorem non impediri à functionibus beneficii, propter excommunicationem Coadjuti, ſi non eſt conſtitutus ab ipſo Coadjuto; vel ab Episcopo, v. g. quia tunc non agit *nomine*, vel *poteſtate Coadjuti*. Quoad fructus verò dicendam, eos non lucrari, qui cedunt perſonæ Coadjuti; hoc enim probat c. *paſtoralis*; bene tamen eos, qui Coadjutori assignantur in ſtipendium: ſic Garcia *cit. p. 4. c. 5. n. 84.*

Quæſtio eſt 4. An Coadjutor & Coadjutus poſſint ſimul eidem præbendæ inſervire? R. diſtinguendum, an ſervirent ambo tanquam præbendati? & hoc non; quia præbenda tantum eſt unica; in una autem, duo eſſe; non poſſunt præbendati; an ſolum tanquam unius præbendæ Rectores, Coadjutus in habitu; Coadjutor in actu? & affirmandum eſt in caſu concurrentium plurium functionum, ut ſi unus deſerviat in Choro; alter in Eccleſiæ negotio temporalis.

694 Quæſtio eſt 5. Quando finiatur Officium Coadjutoris temporalis? R. quòd morte naturali, vel civili ipſius Coadjuti; ſic Joann. Andr. in c. *ſin. h. t. n. 10.* Nam extincto Coadjuto non exiſtit *coadjovandus*, ergo nec Coadjutor, hoc præciſè titulo datus; cujus ulterior ratio eſt; quia Coadjutor *pro tempore*, ſolum datur aegrotanti, vel debilitato propter *neceſſitatem*; quam is, cum vi officii deberet, haber, ut ſerviat Eccleſiæ; at hoc totum ceſſat mortuo Coadjuto; id, quod etiam colligitur ex c. *Grandi. 2. de ſupplend. negl. Pralat.* ubi Regi Portugalliæ Coadjutor datus fuit citra præjudicium filii legitimi, ſi quem Coadjutus haberet, ubi is regni gubernationem ſuſcipere poterit.

Tom. III.

Quæſtio eſt 6. An Coadjutor non reſidens privari poſſit Coadjutoria? R. poſſe, ſervatâ juris formâ; quia, licet Coadjutor obligatus ſit ſolvere Coadjuto intereſſe, ac damnum, ſi non reſideat, & conſequenter ab hoc privari non poſſit ſuo munere, quia tamen conſiderato damno Eccleſiæ, & religionis, quod emergit ex neglecto ſervitio, per illam ſolutionem non ſatiſſit, ideo adhuc manet locus illi privationi.

Quæſtio eſt 7. An Coadjutoria inducat incompatibilitatem cum quolibet alio beneficio, ſive habito à Coadjutore, ſic habendo? R. quòd ſi beneficium petat reſidentiam, incompatibilem cum Coadjutoria, omnino inducat incompatibilitatem, quoad retentionem; hinc per pacificam conſecutionem novi beneficii incompatibilis, vacat Coadjutoria prius obtenta, & ex vi illius Coadjutor in beneficio, ſeu præbenda Coadjuto ſuccedere non poteſt. Clem. *gratia de Reſcript.*

Quæſtio eſt 8. An Coadjutor cedere poſſit Coadjutoria, invito Coadjuto? R. quòd Coadjutoria, ſecundum quod dicit jus ſuccedendi, poſſit renunciari, cum ſit purus favor; non autem, ſecundum quod dicit obligationem ſerviendi loco Coadjuti, hoc invito; niſi accedat conſenſus Pontificis; quia ſic continet favorem tertii, nempe Coadjuti, & Eccleſiæ; ſi autem non renuat Coadjutus, ſufficit conſenſus Ordinarii, ſic Garcia *cit. c. 5. n. 126.*

Quæſtio eſt 9. An Coadjutor teneatur ſubire onera aliorum Juniorum Canonorum? an ſolius Coadjuti? R. quòd ſolius Coadjuti, quia illi, non alteri, ſubrogatur. Caterum, multæ, quæ ob defectus, & culpas in ſervitio ſolent imponi, etiam imponi poſſent ob defectus commiſſos à Coadjutore, niſi Coadjutus excuſetur à ſervitio propter legitimum impedimentum, ſic Caſtropalaus *cit. n. 45.*

Quæſtio eſt 10. an Eccleſiæ Cathedralis Coadjutorem à Papa datum, poſſint recuſare? R. negativè, quia diſpoſitionem Superioris nequit inferior mutare. c. *inferior de major. & obed. & Clement.*

ment. *Ne Romani de Elect.* Et ex eadem causâ nequeunt ejus potestatem limitare.

700 Quæstio est 11. An Coadjutor teneatur mentionem facere de beneficiis *obventis*, ut Coadjutoria firma sit? *R.* affirmative, si postulent residentiam cum Coadjutoria incompatibilem; quia duo simul incompatibilia, cum ab obtinente utriusque satisfieri non possit, retineri nequeunt; sed quid, si non sit incompatible? *R.* adhuc fieri debere mentionem cujuslibet beneficii, & juris ad illud, aliâs Coadjutoria, cum *fuura successione*, nulla erit, ut colligitur ex c. *si motu proprio. de prabend. in 6. & Clem. II. de Offic. Ord.* quia talis Coadjutoria est jus ad beneficium, ex quo inferitur collatio ejus, exe-

quenda tempore vacationis. Dixi *nulla erit*, intellige quoad *successionem*, & servitium; sic Castropalaus *cit. n. 49.*

Quæstio est 12. an Coadjutor Epi-701 scopi, vel Prælati beneficia, conferre possit? *R.* posse, quando Coadjutus est demens, vel, sic inhabilis, ut ipse consensus, & auctoritatem præstare non possit; secus, id præstare est Coadjuti cum consilio Coadjutoris; quod tamen non requiritur ad substantiam actûs; ita Pirhing. *de Cleric. Egrot. n. 18.* Nec obstat, quod alienatio Coadjutoribus prohibita sit; & collatio beneficii sit quædam alienatio. Nam illa prohibitio intelligitur de alienatione *voluntaria*; non *necessaria*, seu ex dispositione legis arg. *L. alienationes ff. familiæ heriscunda.*

QUÆSTIO VII. IN TIT. VII. DE INSTITUTIONIBUS.

Cum varii sint modi Ecclesiastica beneficia canonicè acquirendi, eisque providendi, nimirum postulatione admîsâ, de qua egimus *lib. I. tit. 5.* 2. Electione confirmatâ, de qua *ibid. tit. 6.* 3. Translatione legitimâ, de qua *ibidem tit. 7.* 4. Renuntiatione admîsâ, de qua *ibid. tit. 9. hoc tit.* agitur de duobus aliis modis, nimirum *institutione*, qua acquiritur beneficium *liberum*, quorum explicationem jam suprâ dedimus. Sermo autem est de institutione Canonica, quam exposuimus sup.

ARTICULUS I.

Quid sit Institutio Canonica?

702 Ante resolut. *Not. 1. Institutionem* in genere tripliciter accipi, primò, *latè*, prout includit liberam collationem beneficii; 2. *strictè* & proprie; & sic significat actum, quo jus beneficii, præviâ præsentatione, vel nominatione, legitimâ auctoritate transfertur in præsentatum, vel nominatum: 3.

quandoque pro investitura, seu missione, in corporalem, seu actualem possessionem beneficii, quæ jure communi ad Archi-Diaconum spectat c. *ad hæc, & c. ad nostram. de Offic. Archi-Diac.* Latissimè autem sumitur *Institutio* pro qualibet legitima provisione, seu modo, quo acquiritur beneficium, sive sit electio cum sequente confirmatione, sive postulatio cum admissione Superioris; sive institutio facta præcedente præsentatione Patroni, vel nominatione alterius, vel libera collatio; his prænot.

Not. 2. Quamvis, ut diximus, plu-703 res sint in specie modi acquirendi beneficia Ecclesiastica, loquendo tamen generatim, id posse evenire duobus modis, nimirum justè, seu legitimè, & injustè, seu illegitimè. *Justè*, cum, *injustè*, sine *Canonica Institutione*. Beneficium enim Ecclesiasticum non potest licitè, sine Canonica Institutione obtineri juxta primam regulam *jur. in 6.* ubi *not. Institutionem* hoc loco sumi latissimè, juxta dicta *n. præced.*

Not.